EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2021.6.22.
COM(2021) 316 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

a közös halászati politika szabályainak betartását biztosító uniós ellenőrző rendszer létrehozásáról szóló 1224/2009/EK tanácsi rendeletnek a 118. cikkben előírt, a 2015 és 2019 közötti időszak vonatkozásában történő alkalmazásáról

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

a közös halászati politika szabályainak betartását biztosító uniós ellenőrző rendszer létrehozásáról szóló 1224/2009/EK tanácsi rendeletnek a 118. cikkben előírt, a 2015 és 2019 közötti időszak vonatkozásában történő alkalmazásáról

1. Bevezetés és háttér

Az 1224/2009/EK tanácsi rendelet[1] (a továbbiakban: ellenőrzési rendelet) a közös halászati politika szabályainak betartását biztosító uniós halászati ellenőrzési rendszerről[2] rendelkezik. A jogellenes, nem bejelentett és szabályozatlan halászatról szóló rendelettel[3] és a külső vizeken halászó flották fenntartható kezeléséről szóló rendelettel[4] együtt az ellenőrzési rendelet globális és integrált szemléletű ellenőrzésre, vizsgálatra és végrehajtásra vonatkozó szabályokat és intézkedéseket állapít meg.

A halászati ellenőrzési rendszer irányításában és végrehajtásában érdekelt felek a következők: a tagállamok, az Európai Bizottság, az Európai Halászati Ellenőrző Hivatal (EFCA)[5] és a kereskedelmi szereplők. Az ellenőrzési rendelet a halászati tevékenységek teljes láncolatára vonatkozik, a hálótól a tányérig.

Ez a dokumentum a Bizottság azon jogi kötelezettségének tesz eleget, hogy ötévente jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak az ellenőrzési rendelet tagállamokban történő alkalmazásáról (118. cikk, (2) bekezdés).

2017-ben a Bizottság elfogadta az ellenőrzési rendelet végrehajtásáról és értékeléséről szóló első jelentést, amely a rendelet hatálybalépésétől számított első 5 évre (2010–2014) terjedt ki.[6] Az értékelés rámutatott, hogy az ellenőrzési rendelet alapvető a közös halászati politika célkitűzéseinek eléréséhez, valamint a védelmi és gazdálkodási intézkedések végrehajtásához. Az ellenőrzési rendelet elvei és rendelkezései olyan problémákkal foglalkoznak, amelyek a múltban széles körű túlhalászáshoz és a halászati szabályok nem megfelelő betartásához vezettek. Az első jelentésben foglalt elemzés azt is kimutatta, hogy a tagállamok végrehajtották az ellenőrzési rendelet fő rendelkezéseit, de a szabályok összetettsége és az alkalmazkodáshoz szükséges idő miatt bizonyos rendelkezések végrehajtása egyes esetekben késedelmet szenvedett. A jelentés azt is megállapította, hogy bár az ellenőrzési rendelet hozzájárult mind a halászati ellenőrzési rendszer, mind a közös halászati politika szabályainak való megfelelés javításához, nem teljes mértékben célravezető (lásd a 3.1. szakaszt). A feltárt hiányosságok orvoslása érdekében a Bizottság 2018-ban

---

1 HL L 343., 2009.12.22., 1. o.

2 HL L 354., 2013.12.28., 22. o.

3 HL L 286., 2008.10.29., 1. o.

4 HL L 347., 2017.12.28., 81. o.

5 https://www.efca.europa.eu

6 COM(2017) 192 final

javaslatot fogadott el az uniós halászati ellenőrzési rendszer felülvizsgálata céljából.[7] A javaslatról jelenleg folynak a tárgyalások a Tanáccsal és az Európai Parlamenttel.

Ez a második jelentés áttekintést nyújt az ellenőrzési rendelet alapvető rendelkezéseinek a 2015–2019-es időszakban történő alkalmazásáról.

Az e dokumentumban ismertetett információk a következőkön alapulnak: i. a tagállamok által az ellenőrzési rendelet 118. cikke alapján bejelentett adatok[8]; ii. az ellenőrzési rendelet X. címének megfelelően elvégzett átvilágításokból, ellenőrzésekből és vizsgálatokból származó bizottsági észrevételek; iii. ezen átvilágítások, ellenőrzések és vizsgálatok nyomon követéséből származó információk; iv. a halászati ellenőrzéssel és a szabályoknak való megfeleléssel foglalkozó szakértői csoportok keretében folytatott megbeszélések; valamint v. egyéb célzott tevékenységek (pl. munkaértekezletek, találkozók).

2. Az ellenőrzési rendelet tagállamok általi végrehajtása

A tagállamok felelősek a halászati ellenőrzési rendszer helyes végrehajtásának biztosításáért. A 2015–2019-es időszakban a tagállamok tovább javították az ellenőrzési rendelet végrehajtását. Előrelépés történt azokon a területeken, ahol az előző jelentéstételi időszakban hiányosságokat tártak fel, különösen a következőkön: i. szankcionálási és pontrendszerek; ii. kis hajók megfigyelése; iii. kis hajók fogási adatainak bejelentése; és iv. adatcsere. Bár ezek az előrelépések üdvözlendők, a halászati adatok digitalizálása továbbra sem teljes, és ezen a területen további erőfeszítésekre van szükség. Jóllehet a tagállamok szankcionálási rendszerei tekintetében is javulás történt (többek között pontrendszerek létrehozása révén), még többet kell tenni ezen intézkedések hatékony és egységes alkalmazásának és végrehajtásának biztosítása érdekében. Ezekről a kérdésekről az alábbi szakaszok adnak részletesebb tájékoztatást.

2.1. A vizekhez és az erőforrásokhoz való hozzáférés feltételei és a flottagazdálkodás ellenőrzése

Annak biztosítására, hogy a halászati tevékenységek végzése a közös halászati politika szabályaival összhangban történjen, e tevékenységekhez **halászati jogosítványra**, továbbá bizonyos feltételek teljesülése esetén **halászati engedélyre** van szükség. A tagállamok által bejelentett érvényes halászati jogosítványok teljes száma 2015 és 2019 között kismértékben csökkent: 2015-ben közel 96 000 érvényes halászati jogosítvány volt, 2019-ben pedig körülbelül 91 000. Ezen időszak alatt a tagállamok több mint 1 500 halászati jogosítvány ideiglenes felfüggesztését és több mint 1 100 jogosítvány végleges visszavonását jelentették be. A halászati engedélyek száma a 2015. évi 30 500-ról 2019-ben több mint 38 500-ra nőtt, 154 ideiglenes felfüggesztés és 187 végleges visszavonás mellett.

---

[7] COM(2018) 368 final

[8] A tagállamok által bejelentett adatok átfogó és részletes összefoglalása a tagállamok által az ellenőrzési rendelet 118. cikke szerint bejelentett adatok összefoglaló jelentésében található, amely a CIRCABC (europa.eu) címen érhető el, az eredeti jelentésekkel együtt.

A hatékony ellenőrzés biztosítása érdekében a tagállamoknak **hajómegfigyelési rendszert (VMS)** kell működtetniük, a legalább 12 méter teljes hosszúságú halászhajókat pedig olyan eszközzel kell felszerelni, amely lehetővé teszi az illetékes hatóságok számára e halászhajók automatikus azonosítását és földrajzi helyzetének meghatározását. Egyes hajók azonban mentesülhetnek e követelmény alól, ha: i. 12 méter és 15 méter közötti teljes hosszúságúak, és tevékenységüket kizárólag a lobogó szerinti tagállam felségvizein folytatják; vagy ii. az indulástól a kikötőbe való visszaérkezésig 24 óránál hosszabb ideig soha nem tartózkodnak a tengeren. A tagállamok által bejelentett adatok elemzése arra enged következtetni, hogy bár ezt az eltérést még mindig széles körben alkalmazzák, a 12 és 15 méter közötti teljes hosszúságú hajók esetében nőtt a hajómegfigyelési rendszer lefedettsége: a 2015. évi körülbelül 35 %-ról 2019-re 40 %-ra.

A **motorteljesítmény ellenőrzése** az uniós halászati ellenőrzési rendszer kulcsfontosságú eleme. A be- és kilépési rendszer két kapacitásmutatót szabályoz: a halászhajók motorteljesítményét és bruttó tonnatartalmát[9]. Ezenkívül ez az a két kapacitásmutató, amelyre a közös halászati politika felső értékhatárokat állapít meg. Ezért a flottakapacitás kezelése – beleértve az uniós halászflotta-nyilvántartás be- és kilépési rendszerét[10] – e két paraméter pontos és megbízható rögzítésétől függ. A motorteljesítményre vonatkozó tagállami nyilatkozatok pontossága alapvető fontosságú annak biztosításához, hogy a flottáik kapacitási határait ne lépjék túl, és így az uniós flottakapacitás továbbra is összhangban legyen az állományok túlhalászását elkerülő halászati erőkifejtéssel. 2019-ben a Bizottság tanulmányt tett közzé a motorteljesítmény 15 tagállamban végzett ellenőrzéséről.[11] A tanulmány kimutatta, hogy a vizsgálat tárgyát képező valamennyi tagállam, terület és hajótípus tekintetében széles körben elterjedt a meg nem felelés. A megállapítások kérdéseket vetnek fel azzal kapcsolatban, hogy a tagállamok általában betartják-e a halászati kapacitás felső értékhatárait és a be- és kilépési rendszert. A tanulmány azt is megerősítette, hogy a motorteljesítmény ellenőrzésére vonatkozó jelenlegi rendelkezések nem felelnek meg teljes mértékben a célnak. Ezenkívül a motorteljesítmény fizikai vizsgálata költséges és nehézkes mind a hatóságok, mind az üzemeltetők számára. Ez a fizikai vizsgálat gyakran eredménytelen is, mivel a motor teljesítménye a vizsgálat alatt vagy után kissé megváltozhat. Ezért helyénvalónak tűnik, hogy legalább bizonyos flottaszegmensek esetében áttérjenek a „motorok folyamatos nyomon követésére” szolgáló rendszerre. A Bizottság a felülvizsgált halászati ellenőrzési rendszerre irányuló javaslatában már indítványozta az áttérést egy ilyen rendszerre.

---

9 HL L 169., 2017.6.30., 1. o.

10 HL L 34., 2017.2.9., 9. o.

11 https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/a867cbac-8e90-11e9-9369-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-99423821

A flottaadatok és a flottakapacitás hatékonyabb uniós szintű nyomon követése érdekében a Bizottság frissítette az uniós flottanyilvántartást[12,13]. A nyilvántartás tartalmaz egy részben nyilvánosan hozzáférhető adatbázist.

2.2. Fogásbejelentési eszközök, mérlegelés és nyomonkövethetőség

A hatékony nyomon követés elősegítése érdekében a legalább 10 méter teljes hosszúságú uniós halászhajók kötelesek **halászati naplót** vezetni. A legalább 12 méter teljes hosszúságú hajók esetében a halászati naplót elektronikus formában kell vezetni (elektronikus halászati napló), bár bizonyos **12 méter és 15 méter közötti** teljes hosszúságú **hajók** mentesülhetnek a papíralapú halászati napló használata alól[14]. Az adatok azt mutatják, hogy a papíralapú halászati napló használata általánosan csökkenő tendenciát mutat, bár még mindig széles körben elterjedt. Az elektronikus halászati naplóval rendelkező, 12 méter teljes hosszúságot meghaladó hajók száma a 2014. évi 4 800-ról 2019-ben mintegy 8 700-ra nőtt. Ez a növekedés annak köszönhető, hogy a 12 méter és 15 méter közötti hosszúságú hajók egyre nagyobb mértékben használnak elektronikus halászati naplókat: az elektronikus halászati naplók lefedettsége 30 %-ról 40 %-ra nőtt. Ezenkívül az elektronikus halászati naplót használó, 10 méter és 12 méter közötti teljes hosszúságú hajók aránya a 2014. évi körülbelül 2 %-ról 2019-ben 11 %-ra emelkedett.

A **10 méter teljes hosszúságnál rövidebb hajók** fogásait mintavételi tervek, papíralapú halászati naplók vagy értékesítési bizonylatok segítségével kell nyomon követni. Az egyes nyomonkövetési módszerek hatálya alá tartozó hajók aránya meglehetősen stabil volt a jelentéstételi időszakban, néhány százalékpontos eltérés volt megfigyelhető az évek során. A mintavételi tervek használata volt a leggyakrabban alkalmazott ellenőrzési módszer. Az ellenőrzés e formái mellett egyes tagállamok elektronikus halászati naplókat vezettek be, és bár az ilyen hajók bejelentett száma meglehetősen alacsony, a 2015-ös mintegy 100-ról 2019-ben 450-re nőtt.

Mivel a papíralapú jelentéstétel nem tekinthető hatékonynak és rendkívüli adminisztratív terhet jelent[15], a felülvizsgált uniós halászati ellenőrzési rendszerre irányuló bizottsági javaslat célja, hogy az uniós digitális stratégiával[16] összhangban teljes mértékben digitalizálja a jelentéstételt az összes flottaszegmens tekintetében. Az e területen uniós szinten javasolt intézkedések összhangban vannak a rendelkezésre álló technológiákkal. A javasolt intézkedések célja továbbá az egyenlő versenyfeltételek olyan torzulásainak elkerülése, amelyek akkor fordulhatnak elő, ha a tagállamok egyoldalúan alkalmazzák ezeket az új

---

12 A nagyközönség számára az Európai Unió „Europa” hivatalos honlapján 2018 júniusa óta rendszeresen közzétettek egy Excel-fájlt, amely tartalmazza az alkalmazás adatait. A ma látható webes alkalmazás 2019 decemberében jelent meg.

https://webgate.ec.europa.eu/fleet-europa/index_en

14 A tagállamok mentességet adhatnak a 12 méter és 15 méter közötti teljes hosszúságú hajók számára, amelyek: a) kizárólag a lobogó szerinti tagállam felségvizein folytatnak tevékenységet; vagy b) az indulástól a kikötőbe való visszaérkezésig 24 óránál hosszabb ideig soha nem tartózkodnak a tengeren.

15 SWD(2018) 280 final

16 Európa digitális jövőjének megtervezése| Európa digitális jövőjének megtervezése (europa.eu)

technológiákat. Ezzel összefüggésben a Bizottság 2018 decemberében munkaértekezletet szervezett **a kisüzemi halászat digitális eszközeiről**[17]. A munkaértekezlet a következőkre terjedt ki: i. digitális hajómegfigyelési eszközök; ii. digitális fogásbejelentési eszközök; valamint iii. az Európai Tengerügyi és Halászati Alapról (ETHA) mint finanszírozási mechanizmusról szóló ülés. A munkaértekezlet lehetőséget biztosított a következők megosztására: i. ismeretek; ii. bevált gyakorlatok; valamint iii. a kisüzemi halászat nyomon követésére és ellenőrzésére szolgáló digitális megoldásokkal kapcsolatos tendenciák és fejlemények. A munkaértekezlet résztvevői összességében támogatták a technológiai innovációt, bár fenntartásokat fogalmaztak meg az uniós flotta nagyobb hányadának digitális eszközökkel való felszerelésével kapcsolatos költségek és a méretgazdaságosság tekintetében. Ami ezt a kérdést illeti, az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alapra (ETHAA) (2021–2027) vonatkozó bizottsági javaslat[18,19] 100 %-os támogatási intenzitás biztosításával támogatja a kötelező hajókövetési és elektronikus jelentéstételi rendszerek szükséges berendezéseinek megvásárlását és kisüzemi part menti halászhajókra történő telepítését[20].

Továbbra is aggodalomra ad okot a **nyomonkövethetőség**, bár előrelépés történt ezen a területen, és a tagállamok különböző megoldásokat kerestek a halászati termékek nyomonkövethetőségének biztosítása érdekében. Az információs láncban hiányosságok tapasztalhatók egyrészt azért, mert a papíralapú és az elektronikus információkat egyaránt folyamatosan használják, másrészt a harmonizált adatstandardok hiánya miatt. Ezeket a hiányosságokat még nem sikerült orvosolni. Az ellenőrzési rendelet szerinti, meglévő nyomonkövethetőségi szabályok végrehajtása számos tagállam számára kihívást jelentett. Ennek oka: i. az ellátási lánc mentén az ellenőrzéséért felelős különböző hatóságok közötti koordináció hiánya; ii. a nyomonkövethetőségre vonatkozó rendelkezések alkalmazhatóságának eltérő értelmezése; valamint iii. az általános élelmiszerjog[21] nyomonkövethetőségre vonatkozó rendelkezéseivel kapcsolatos zavar. Ezek a megállapítások megerősítik az ellenőrzési rendelet korábbi értékelésének eredményét, amely a végrehajtás terén tapasztalható hiányosságokat annak tulajdonítja, hogy a jelenlegi jogszabályi keret nem egyértelmű. A megállapítások a halászati ellenőrzési rendszer felülvizsgálatára irányuló bizottsági javaslat relevanciáját is alátámasztják. Az említett problémák megoldása érdekében a Bizottság 2019 októberében **munkaértekezletet** szervezett **a halászati és akvakultúra-termékek nyomonkövethetőségéről**[22]. A munkaértekezlet a következőkre terjedt ki: i. a nyomonkövethetőségi követelményeknek az ellenőrzési rendelet folyamatban lévő

[17] https://ec.europa.eu/oceans-and-fisheries/news/workshop-digital-tools-small-scale-fisheries-brussels-4-5-december-2018-2018-11-30_en

[18] COM(2018) 390 final

[19] https://ec.europa.eu/oceans-and-fisheries/news/commissioner-sinkevicius-welcomes-provisional-political-agreement-european-maritime-fisheries_en

[20] Kisüzemi part menti halászati tevékenységet a 12 méter teljes hosszúságnál rövidebb, vontatott halászeszközt igénybe nem vevő halászhajók folytatnak.

[21] HL L 31., 2002.2.1., 1. o.

[22] https://ec.europa.eu/oceans-and-fisheries/news/traceability-fisheries-products-know-what-you-buy-2019-10-10_en

felülvizsgálata során javasolt módosításai; valamint ii. a halászati termékek nyomonkövethetősége terén a tagállamok és az ipar által jelenleg alkalmazott különböző rendszerek és technológiák bemutatása. A munkaértekezleten felvetett fő vitapontok között szerepelt a rendszerek közötti interoperabilitás fontossága, valamint az, hogy miként biztosítható a hatékony végrehajtás valamennyi érintett fél, azaz a hatóságok, a piaci szereplők és a végső fogyasztók érdekében.

A közös halászati politika keretében folytatott halászati gazdálkodás egyik fő pillére a kvóták kezelése. A halászati termékek pontos mérlegelése, nyilvántartása és nyomonkövethetősége elengedhetetlen: i. ellenőrzési célokból; ii. a kvótafelhasználás nyomon követéséhez; valamint iii. a halászati tevékenységek hosszú távú fenntarthatóságának biztosításához. A kiválasztott tagállamokban[23] végzett bizottsági átvilágítások és ellenőrzések komoly hiányosságokat tártak fel a fogások **mérlegelése, nyilvántartása és nyomon követhetősége** terén. Ezek a hiányosságok: i. aláásták a tagállamok közötti egyenlő versenyfeltételeket a szabályok alkalmazása tekintetében; ii. ösztönözték a túlhalászást; és iii. a tényleges fogásnál kisebb mennyiségek bejelentését idézték elő. Mindhárom probléma veszélyezteti a közös halászati politika célkitűzéseit. A Bizottság intézkedéseket hozott a feltárt hiányosságok megszüntetésére (lásd a 3.3. szakaszt), és továbbra is értékelni fogja a mérlegelésre, a fogásnyilvántartásra és a nyomonkövethetőségre vonatkozó szabályok tagállamok általi alkalmazását.

[23] Dánia, Írország, Belgium és Hollandia.

2.3. Egyedi ellenőrzési vizsgálati programok

A Bizottság által öt uniós tengermedencére[24] vonatkozóan elfogadott **egyedi ellenőrzési és vizsgálati programokat** a tagállamok nemzeti és regionális szinten hajtották végre. Az EFCA a közös alkalmazási tervek segítségével biztosította az ellenőrzési tevékenységek regionális szintű operatív koordinációját. A közös alkalmazási tervek keretében végzett ellenőrzések száma 2015 és 2019 között csaknem megkétszereződött, 2019-ben több mint 32 000 ellenőrzést hajtottak végre. Ugyanebben az időszakban a feltételezett[25] jogsértések aránya a tengeri és a szárazföldi ellenőrzések esetében is megduplázódott, az átlagok pedig az évek és a tengermedencék vonatkozásában 2 % és több mint 24 % között mozogtak[26]. A közös alkalmazási terv keretében végzett tengeri és szárazföldi ellenőrzések során feltárt feltételezett jogsértések nagy többsége a fogások téves bejelentéséhez és a technikai intézkedésekre vonatkozó szabályok be nem tartásához kapcsolódott[27]. 2019-ben a valóstól eltérő fogási adatok feljegyzésével kapcsolatos feltételezett jogsértések a Fekete-tengeren és az Északi-tengeren felderített összes feltételezett jogsértés több mint 40 %-át tették ki. A valóstól eltérő fogási adatok feljegyzésével kapcsolatos jogsértések a Balti-tengeren a feltételezett jogsértések közel 60 %-át tették ki, és az Atlanti-óceán északkeleti részének „nyugati vizeire” vonatkozó közös alkalmazási tervekben elérték a 75 %-ot. A földközi-tengeri közös alkalmazási tervben a technikai intézkedésekre vonatkozó szabályok be nem tartásával kapcsolatos feltételezett jogsértések az összes jogsértés 30 %-át tették ki, míg a valóstól eltérő fogási adatok feljegyzésével kapcsolatosak 25 %-ot, a feltárt feltételezett jogsértések fennmaradó 45 %-át pedig az irányítási szabályok vagy a nyomonkövethetőség be nem tartása okozta.

Az elmúlt években az **új technológiák**, például a Föld-megfigyelési technológiák használata elősegítette a halászati ellenőrzéssel kapcsolatos információk megszerzését. 2019-ben az EFCA **műholdas távérzékelést** alkalmazott a hajók észleléséhez, a célazonosításhoz és más konkrét nyomonkövetési feladatokhoz.

2.4. A kirakodási kötelezettség ellenőrzése

A 2019 januárjában teljeskörűen hatályba lépett **kirakodási kötelezettség** a megreformált közös halászati politika egyik központi eleme. A fokozatos bevezetés 2015. januári kezdete óta a tagállamok kevés előrelépést tettek a kirakodási kötelezettség alkalmazásának ellenőrzése és érvényesítése terén. A Bizottság számos átvilágítást végzett, hogy értékelje a tagállamok által a következők érdekében elfogadott intézkedéseket: i. a kirakodási kötelezettség ellenőrzésének és érvényesítésének biztosítása; és ii. valamennyi fogás pontos dokumentálásának biztosítása. Ezen átvilágítások megállapításai, valamint más jelentések,

---

[24] Az Atlanti-óceán keleti része és a Földközi-tenger; a Fekete-tenger; a Balti-tenger; az Északi-tenger és az ICES IIa körzet; az Atlanti-óceán északkeleti részének nyugati vizei.

[25] A „feltételezett jogsértés” az ellenőr által feltárt és a vizsgálati jelentésben bejelentett jogsértésekre vonatkozik, mielőtt az illetékes hatóság vagy bíró határozatot hozna.

[26] https://www.efca.europa.eu/sites/default/files/EFCA%20Annual%20Report%20for%20year%202019.pdf.

[27] HL L 198., 2019.7.25., 105. o.

mint például: i. az EFCA által a regionális ellenőrzési szakértői csoportokkal együttműködésben készített megfelelőségértékelő jelentések[28]; ii. tagállami jelentések; és iii. a környezetvédelmi nem kormányzati szervezetek jelentései mind arra utalnak, hogy alacsony a kirakodási kötelezettségnek való megfelelés szintje. A megállapítások azt is jelzik, hogy számos tengermedencében általánosan elterjedt gyakorlat, hogy illegálisan és dokumentálatlanul visszadobják a halakat. A kirakodási kötelezettség eredményessége többek között attól függ, hogy a tagállamok megfelelő intézkedéseket vezetnek-e be a tengeri halászati tevékenységek ellenőrzésének és végrehajtásának biztosítására. Ezek az intézkedések előmozdítanák a megfelelést, és elsősorban arra ösztönöznék a halászati ágazatot, hogy kerülje el a nem szándékos fogásokat, ami a közös halászati politika egyik célkitűzése. Bebizonyosodott, hogy a zártláncú televíziót és érzékelőket is magában foglaló elektronikus távellenőrzés (REM) a legköltséghatékonyabb eszköz a tagállamok számára a tengeri halászati tevékenységek ellenőrzésének és végrehajtásának biztosításához. Ezért az uniós halászati ellenőrzési rendszer felülvizsgálatára irányuló bizottsági javaslat jogalapot biztosít az elektronikus távellenőrzés – amely a kirakodási kötelezettség tengeren történő ellenőrzésének legeredményesebb és legköltséghatékonyabb eszköze– kötelező, kockázatalapú használatához. 2019-ben az EFCA a tagállamokkal együttműködve technikai iránymutatásokat és minimumkövetelményeket dolgozott ki az elektronikus távellenőrzésre vonatkozóan[29].

2.5. Vizsgálatok és végrehajtás

A tagállamok által a halászati vizsgálatok elvégzésére felhatalmazott személyek száma a 2015. évi mintegy 12 750-ről 2019-ben csaknem 14 400-ra nőtt, az ellenőrök száma tagállamonként 4–5 000 teljes munkaidős egyenérték között mozgott. A teljes és a részmunkaidős halászati ellenőrök arányát összehasonlítva megállapítható, hogy minden harmadik ellenőrnek a halászat ellenőrzése a fő feladata. Nehéz felmérni a halászati ellenőrzéssel foglalkozó személyzet létszámának tényleges növekedését, mivel az ellenőrök hatáskörei tagállamonként eltérőek[30]. Mindazonáltal egyes tagállamok kiemelték, hogy a felügyelőségek létszámhiánnyal küzdenek, ami veszélyeztetheti ellenőrzési rendszereik hatékonyságát.

A tagállamok 2015 és 2019 között összesen mintegy 450 000 **vizsgálatról** számoltak be. A négy fő helyszínen végzett vizsgálatok arányát összehasonlítva megállapítható, hogy a vizsgálatok 48 %-át a kikötőben/kirakodáskor, 26 %-át a piacon, 22 %-át a tengeren, 4 %-át pedig a szállítás során végeztek el.

A tagállamok arról számoltak be, hogy 2015-ben 1 147 járőrhajót használtak halászati ellenőrzésre, amelyek száma 2019-ben 1 256-ra nőtt, és a 2015–2019-es jelentéstételi időszakban összesen közel 100 000 tengeren töltött járőrnapot jelentettek, szemben a 2010–

[28] https://www.efca.europa.eu/en/content/compliance-evaluation

[29] https://www.efca.europa.eu/en/content/technical-guidelines-and-specifications-implementation-remote-electronic-monitoring-rem-eu

[30] Számos nemzeti tisztviselő tekinthető ellenőrnek, például a szakosodott halászati ellenőrök, a rendőrök és a vámtisztviselők.

2014-es időszakban bejelentett 56 000 tengeri járőrnappal. Emellett a tagállamok arról számoltak be, hogy a 2015-ös 72-ről 2019-ben 76-ra nőtt a halászati ellenőrzésre és felügyeletre használt megfigyelő légi járművek száma, és a 2015–2019-es időszakban összesen közel 30 000 órát töltöttek megfigyeléssel. A halászati felügyeletre szolgáló új technológiák használata is egyre inkább elterjedt. 2015-ben 2 tagállam számolt be drónok alkalmazásáról, (összesen 8 drónt használtak), míg 2019-ben 7 tagállam használt drónokat, összesen 39-et üzemeltettek.

A 2015–2019-es időszakban a tagállamok összesen több mint 65 000 **feltételezett jogsértést** tártak fel, évente 12–14 ezret. A **súlyos jogsértések** száma általános növekvő tendenciát mutatott: a 2015. évi 3 000-ról 2019-re 3 500-ra emelkedett. Átlagosan nagyjából minden tizedik vizsgálat tárt fel jogsértést.

A leggyakoribb feltételezett jogsértések a nyomonkövethetőséggel kapcsolatos jogsértések (28 %), amelyeket a halászati naplóval és a kirakodási nyilatkozattal kapcsolatos jogsértések követnek (22 %), valamint a többéves tervekben szereplő ellenőrzési szabályok[31] megsértése (20 %). Ami a legkevésbé gyakori feltételezett jogsértéseket illeti, a tagállamok nem, vagy szinte egyáltalán nem jelentettek jogsértést a következők esetében: i. az ár- és intervenciós intézkedések nyomon követése; ii. közös piacszervezés; vagy iii. a szállítás utáni mérlegelés.

2019-ben a Bizottság kezdeményezte a tagállamok **szankcionálási rendszereivel** foglalkozó tanulmány[32] kidolgozását. A cél a nemzeti szankcionálási rendszerek működésének alapos elemzése és értékelése volt, különös tekintettel a tagállamok által a 2015 és 2019 közötti jogsértések miatt alkalmazott szankciókra. A tanulmány eredményei azt mutatják, hogy a tagállamokban a szükséges jogi keret jórészt elkészült, és az elmúlt 5 évben számos tagállam javította jogi keretét. 2019 végén egy kivételével valamennyi tagállam rendelkezett a halászati jogosítvány jogosultjaira és a halászhajók parancsnokaira vonatkozó pontrendszerrel. Néhány tagállamban azonban késik a **pontrendszer** bevezetése, vagy még nem működik. Emellett jelentős különbségek vannak az országok között a szankcionálási eljárás időtartama és a kiszabott szankciók mértéke tekintetében. Ezek a megállapítások azt mutatják, hogy bár a 2010–2014-es időszakhoz képest 2015 és 2019 között javult a helyzet, többet kell tenni az egyenlő versenyfeltételek biztosítása érdekében. Azt is mutatják, hogy még mindig van tennivaló az egyes tagállamokban alkalmazott szankciók hatékonyságának, visszatartó erejének és arányosságának biztosítása érdekében. A halászati ellenőrzési rendszernek a Bizottság által 2018-ban javasolt felülvizsgálata az elsődleges célkitűzések közé sorolja a jelenlegi szabályozási akadályok felszámolását, amelyek gátolják a piaci szereplők közötti egyenlő bánásmódot és a tisztességes versenyt az EU-ban.

2.6. Adatok és információk

[31] https://ec.europa.eu/oceans-and-fisheries/fisheries/rules/multiannual-plans_en

[32] „Study on the sanctioning systems of the infringements of the Common Fisheries Policy” (Tanulmány a közös halászati politika szabályainak megsértését büntető tagállami szankciórendszerekről), https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/dfb452c8-c4df-11eb-a925-01aa75ed71a1

A tagállamok rendszeresen jelentik a Bizottságnak a **fogási és erőkifejtési adatokat**. Ez lehetővé teszi a teljes kifogható mennyiségek és a kvótafelhasználás ellenőrzését. Az adatminőség biztosítása kulcsfontosságú eleme a tagállamok és a Bizottság arra irányuló munkájának, hogy javítsák a kvótaellenőrzést, és az adatok minőségét megfelelő adatellenőrzés és keresztellenőrzés révén biztosítsák. Ami az automatikus **keresztellenőrző és adatellenőrző rendszer** létrehozására vonatkozó kötelezettséget illeti, 23 tagállamból 22 számolt be arról, hogy létrehozott ilyen rendszert, de ebből a 22-ből csak 12 tagállam automatizálta már a rendszerét. További 6 tagállam tervezi, hogy 2021-ig megvalósítja az automatizálást. 4 tagállamban még mindig nagyobb késedelem tapasztalható az automatizálás terén. Néhány tagállam arról számolt be, hogy az automatizált keresztellenőrzések végrehajtása a 2015–2019 közötti időszak egyik jelentős eredménye.

Az adatcsere hatékonyságának és eredményességének javítása érdekében a Bizottság 2016-ban kötelező ütemtervet határozott meg a tagállamok számára **a halászati adatok kezelésére vonatkozó FLUX** (fisheries language for universal exchange) **szabvány** bevezetésére[33]. A FLUX szabványnak köszönhetően a regionális halászati gazdálkodási szervezetek és a világ országai első alkalommal használhatnak egységes, univerzális kódot halfogási adataik gyűjtésének és terjesztésének automatizálására. A szabvány az adókra és az élelmiszerek nyomonkövethetőségére vonatkozó szabványokkal is összhangban van. Az elmúlt 5 évben a FLUX alkalmazása terén elért előrehaladás mértéke tagállamonként és területenként eltérő volt. A Bizottságnál és a 23 érintett tagállamból 22-ben már működik a FLUX szállítási réteg (FLUX TL) információcsere-rendszer. A halászati adatok cseréjére a Tengerügyi és Halászati Főigazgatóság által üzemeltetett központi adatcsere-platformon keresztül kerül sor, és ez a platform használható arra, hogy a hitelesített adatokat és tartalmakat szabványos formátumban küldjék el a Bizottságnak. A legtöbb tagállamban a következő adatkategóriák esetében már bevezették az ilyen formátumú adatcserét, vagy jól halad a bevezetés: halászati tevékenység, értékesítési bizonylatok, a hajók helyzete, flottaadatok és összesített fogási adatok.

3. A Bizottság általi végrehajtás

A Bizottság kulcsszerepet játszott abban, hogy a tagállamok segítséget kapjanak az ellenőrzési rendelet végrehajtásához, valamint a rendeletnek való megfelelésük nyomon követésében. A Bizottság ennek érdekében: i. a szükséges informatikai infrastruktúra kialakításával lehetővé tette a halászati adatok cseréjét; ii. számos átvilágítást és ellenőrzést végzett, és nyomon követte ezeket az átvilágításokat és ellenőrzéseket; iii. segítette a tagállamokat a jogszabályok értelmezésében; és iv. számos, halászati ellenőrzéssel foglalkozó szakértői csoportot szervezett. Mindezek a tevékenységek – az EFCA által biztosított operatív koordinációval együtt – jelentősen hozzájárultak ahhoz, hogy a jelentéstételi időszakban javult az ellenőrzési rendelet végrehajtása.

3.1. Jogalkotás és szakpolitika-fejlesztés

[33] http://www.unece.org/uncefact/unflux.

2017-ben a Bizottság elfogadta az ellenőrzési rendelet végrehajtásáról és értékeléséről szóló jelentést[34]. A 118. cikk (3) bekezdésével összhangban a jelentés a rendelet hatálybalépésétől számított öt év elteltével értékelte annak végrehajtását és a közös halászati politikára gyakorolt hatását. A jelentés a 2015. évi célravezető és hatásos szabályozás program (REFIT)[35] részeként azt is értékelte, hogy az ellenőrzési rendelet továbbra is célravezető-e, ennélfogva az egyszerűsítésre és a szabályozási terhek csökkentésére összpontosított. Az eredmények azt mutatták, hogy bár az ellenőrzési rendelet hozzájárult a halászati ellenőrzési rendszer javításához és a közös halászati politikának való megfelelés fokozásához, nem volt teljes mértékben célravezető. A jelentés több kulcsfontosságú problémára hívják fel a figyelmet, amelyekre az EU-nak és tagállamainak megoldást kell találniuk, hogy biztosítsák a következőket: i. fenntartható halászat; ii. a piaci szereplők közötti egyenlő versenyfeltételek; valamint iii. jobb szinergiák kialakítása más szakpolitikákkal, különösen a környezetvédelemre és a piacokra vonatkozókkal. Az Európai Számvevőszék különjelentése[36], az Európai Parlament állásfoglalása[37] és a REFIT-platform véleménye[38] arra is rámutatott, hogy az uniós halászati ellenőrzési rendszernek vannak hibái, és összességében nem célravezető.

A Számvevőszék különösen a következő kérdésekkel kapcsolatban fogalmazott meg aggályokat: i. a tagállami flottanyilvántartások pontossága (a motorteljesítmény és a bruttó tonnatartalom tekintetében); ii. a megbízhatatlan papíralapú fogásbejelentési rendszerektől való nagy fokú függőség; iii. a kisüzemi flotta hatékony nyomon követésének hiánya; iv. egy adatcsere-platform létrehozásának szükségessége a halászati adatok tagállamok közötti megosztásának megkönnyítése érdekében; v. a szabványosított halászati vizsgálati protokollok hiánya; valamint vi. a jogsértésekre és a szankciókra vonatkozó adatok tagállamok közötti cseréjére szolgáló rendszer bevezetésének szükségessége.

2017 júniusában a Bizottság politikai kezdeményezést indított az uniós halászati ellenőrzési rendszer felülvizsgálata céljából. E kezdeményezés részeként a Bizottság 2017 októberében bevezető hatásvizsgálatot tett közzé, amelyet 2017 novemberében és decemberében az érdekelt felekkel folytatott célzott konzultációk követtek. Ennek eredményeként a Bizottság 2018 májusában **az uniós halászati ellenőrzési rendszer felülvizsgálatára irányuló javaslatot** fogadott el[39]. A javaslat céljai a következők: i. a végrehajtási rendelkezések megerősítése; ii. a halászati adatok és információk jobb minőségének és hatékonyabb megosztásának biztosítása, különösen a kisüzemi halászat és a rekreációs célú halászat tekintetében; iii. a közös halászati politikához képest fennálló hiányosságok megszüntetése a kirakodási kötelezettség ellenőrzése terén; iv. az adminisztratív terhek csökkentése; valamint

---

34 COM(2017) 192 final

35 Célravezető és hatásos szabályozás program (REFIT) – Helyzetkép és kilátások – REFIT eredménytábla, SWD(2015) 110 final

36 „Az Unió halászati kontrollrendszere: több erőfeszítésre lenne szükség” című különjelentés, https://www.eca.europa.eu/hu/Pages/DocItem.aspx?did=41459.

37 https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2016-0407_HU.html

38 https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/xiv3acontrol_of_eu_fisheries.pdf

39 COM(2018) 368 final

v. a más szakpolitikákkal való szinergiák erősítése. Az ellenőrzési rendelet 2015–2019 közötti végrehajtásának jelenlegi elemzése azt mutatja, hogy mindezek a kérdések továbbra is aktuálisak. A javaslatot jelenleg a rendes jogalkotási eljárás keretében tárgyalják, és azt az Európai Parlament és a Tanács vizsgálja. A felülvizsgálat célkitűzései teljesen összhangban vannak az európai zöld megállapodással[40], a digitális transzformáció előnyeit az ökológiai átalakulás támogatására használva. A Bizottság által kidolgozott, „a termelőtől a fogyasztóig” stratégiának[41] is részét képezi, mivel a felülvizsgált halászati ellenőrzési rendszer egy jobb nyomonkövetési rendszer révén veszi fel a küzdelmet az élelmiszercsalás ellen, és segíti elő az élelmezés fenntarthatóságát.

A REFIT-értékelés rávilágított az egyedi ellenőrzési és vizsgálati programok fontosságára. Minden érdekelt fél úgy gondolja, hogy az egyedi ellenőrzési és vizsgálati programok elengedhetetlennek a hatékony vizsgálatokhoz, valamint a tagállamok közötti együttműködés megerősítéséhez az uniós és a nemzetközi vizeken. 2017-ben a Bizottság az EFCA-val és a tagállamokkal együttműködve egy olyan új megközelítés kialakításán kezdett dolgozni, amely: i. egyszerűsítené a meglévő egyedi ellenőrzési és vizsgálati programokat[42]; ii. a megreformált közös halászati politikával összhangban kiterjesztené földrajzi hatókörüket és alkalmazási körüket; valamint iii. csökkentené az adminisztratív terheket. Ennek eredményeként a Bizottság 2018-ban új egyedi ellenőrzési és vizsgálati programokat fogadott el[43], amelyek kiterjednek az összes uniós tengermedencére, valamint ezekben a tengermedencékben az uniós halászati védelmi és gazdálkodási intézkedések hatálya alá tartozó valamennyi halászati tevékenységre. Ez a közös alkalmazási tervek – mint koordinációs platform – fejlesztését is eredményezte. A kockázatértékelés harmonizált módszertanát is kidolgozták a következők biztosítása érdekében: i. a tengermedencéken belül az ellenőrzési és vizsgálati programok egységes megközelítése; és ii. a különböző tagállamok halászata közötti egyenlő versenyfeltételek. Az EFCA a tagállamokkal együttműködésben dolgozta ki a közös halászati politika szabályai be nem tartásának lehetséges veszélyein alapuló harmonizált módszertant[44].

3.2. Adatok és információk

2015-től kezdve a Bizottság jelentős erőforrásokat fordított és erőfeszítéseket tett a szükséges informatikai infrastruktúra kialakítására annak érdekében, hogy lehetővé tegye a tagállamok számára a halászati adatok UN/FLUX formátumban történő cseréjét. A halászati adatok teljességének és megbízhatóságának javítására vonatkozó számvevőszéki ajánlással[45]

---

40 https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_hu

41 https://ec.europa.eu/food/farm2fork_en

42 HL L 350., 2012.12.20., 99. o., HL L 170., 2013.6.22., 66. o., HL L 175., 2013.6.27., 61. o., HL L 85., 2014.3.21., 15. o.

43 HL L 317., 2018.12.14., 29. o.

44 https://www.efca.europa.eu/sites/default/files/Risk%20Assessment%20Methodology.pdf

45 „Az Unió halászati kontrollrendszere: több erőfeszítésre lenne szükség” című, 08/2017. sz. különjelentés 3. ajánlása https://www.eca.europa.eu/en/Pages/DocItem.aspx?did=41459

összhangban a Bizottság a 2015–2019-es időszakban a FLUX szállítási réteg (FLUX TL)[46] fejlesztésére és megvalósítására összpontosított. Ez a projekt kihívást jelentett, mivel a FLUX TL korai verziói nem tudták kezelni a cserélt adatok növekvő mennyiségét. A FLUX TL szoftver minden egyes új verzióval egyre alkalmasabbá vált. A legújabb frissítések megfelelnek a feltételezett igényeknek, és több technikai előnyt kínálnak, például egy nyomonkövetési oldalt. A Bizottság döntő szerepet játszott az adatcserére vonatkozó részletes szabályokat tartalmazó végrehajtási dokumentumok előterjesztésében is. Ezekről a dokumentumokról az elektronikus jelentéstételi rendszerrel és az adatkezeléssel foglalkozó szakértői csoport keretében egyeztetnek a tagállamokkal.

A Bizottság emellett szabványosított formátumokat dolgozott ki a halászati engedélyekre és a vizsgálati jelentésekre vonatkozó adatok cseréjéhez. A halászati engedélyek tagállamok, harmadik felek és a Bizottság közötti cseréjére szolgáló LICENSE-rendszer 2020 decemberében kezdte meg működését. A LICENSE-rendszert várhatóan kibővítik, hogy 2021 közepére lehetővé váljon a vizsgálati jelentések cseréje.

Az Európai Parlament kérésére a Bizottság 2019 novemberében kísérleti projektet indított „a farkassügér rekreációs fogásaira vonatkozó ellenőrzési rendszer”[47] kidolgozása és tesztelése céljából. Egy külső vállalkozó integrált informatikai eszközt fejlesztett ki, amely lehetővé teszi a hobbihorgászok számára, hogy a fogások regisztrálásával gyorsan tájékoztassák a nemzeti hatóságokat napi fogásaikról. A fogási adatok fogadására kifejlesztettek egy webalapú platformot (RecFishing.eu), amelyet a kísérleti projekt pozitív eredményei alapján tovább fognak bővíteni. Az eredményeket a 2020. decemberi, a rekreációs célú halászat nyomon követésével és ellenőrzésével foglalkozó webináriumon mutatták be[48].

3.3. A Bizottság vizsgálati és végrehajtási tevékenységei

A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy hatékony halászati ellenőrzési rendszerekkel rendelkezzenek. A Bizottság feladata, hogy felügyelje és kikényszerítse, hogy a tagállamok helyesen alkalmazzák az ellenőrzési rendeletet és a közös halászati politika szabályait. A bizottsági tisztviselők ellenőrzéseket, önálló vizsgálatokat és átvilágításokat végeznek, hogy ellenőrizzék a tagállamok ellenőrző rendszereinek hatékonyságát és a közös halászati politika szabályainak a tagállamok általi betartását. A 2015–2019-es időszakban a Tengerügyi és Halászati Főigazgatóság mintegy 150 helyszíni látogatást tett a tagállamokban, amelyek többsége **átvilágítás** volt. Különös figyelmet kaptak a következők: i. a fogásnyilvántartási eljárások megfelelő működése; ii. mérlegelési eljárások; iii. a kirakodási kötelezettség ellenőrzésére bevezetett intézkedések; iv. a külső vizeken halászó flották nyomon követése és ellenőrzése; valamint v. a motorteljesítmény ellenőrzése.

---

[46] A FLUX TL a halászati adatok tagállamok, az Európai Bizottság és az EFCA közötti cseréjére használt szoftver.

[47] https://op.europa.eu/fr/publication-detail/-/publication/01f3d94d-4019-11eb-b27b-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-180378385.

[48] https://ec.europa.eu/oceans-and-fisheries/news/webinar-recreational-fisheries-monitoring-and-control-2020-12-04_en

Az ellenőrző intézkedések végrehajtásának ellenőrzése céljából **ellenőrző látogatásokra és átvilágításokra** is sor került olyan konkrét halászati tevékenységek esetében, ahol problémák merültek fel és sürgős intézkedésekre volt szükség, például a földközi-tengeri kékúszójú tonhal, a balti-tengeri közönséges tőkehal és lazac, valamint az északi-tengeri, elektromos áram felhasználásával folytatott halászat esetében. Ellenőrzéseket végeztek az uniós halászati jog panaszok útján bejelentett állítólagos megsértésének kivizsgálása céljából. Emellett erőfeszítések történtek a szankcionálási rendelkezések és a pontrendszerek megfelelő végrehajtása során feltárt hiányosságok felszámolására.

2019 és 2020 között a Bizottság két tagállam számára rendelte el **közigazgatási vizsgálatok** indítását. Az első vizsgálat célja a nyílt vízi halászatra és a kékúszójú tonhal rekreációs célú halászatára vonatkozó mérlegelési és ellenőrzési intézkedések terén feltárt hiányosságok kivizsgálása volt[49]. A második vizsgálat a kékúszójú tonhal tenyésztésére vonatkozó ellenőrzési rendszer hiányosságainak kivizsgálására irányult[50].

Sok esetben a tagállamok az informális kétoldalú párbeszédek (más néven **EU Pilot-akták**) keretében sikeresen foglalkoztak az ellenőrzések és ellenőrző látogatások megállapításaival. 2015 és 2018 között a Bizottság 6 tagállamra vonatkozóan 7 EU Pilot-aktát nyitott, amelyek közül 1 még folyamatban van. Ezek a Pilot-akták a következőkre vonatkoztak: i. cselekvési terv végrehajtása; ii. a pontrendszer megvalósítása két tagállamban; iii. a NEAFC illetékessége alá tartozó vizeken működő flották ellenőrzése; iv. a fogások bejelentése; valamint v. a motorteljesítmény ellenőrzése két tagállamban. 2019-ben a Bizottság 24 EU Pilot-aktát nyitott, amelyek összesen 17 tagállamot érintettek. A 24 aktából 8 a tagállamok külső vizeken halászó flottájának ellenőrzéséhez, 15 a motorteljesítmény ellenőrzéséhez, 1 pedig a szankcionálási és pontrendszerhez kapcsolódott. Emellett a Bizottság 2020-ban további 3, három tagállamot érintő EU Pilot-aktát nyitott, amelyek közül 2 a kékúszójú tonhal ketrecbe helyezésével, 1 pedig a külső vizeken halászó flották ellenőrzésével kapcsolatos.

Amennyiben a Bizottság olyan hiányosságokat tár fel a tagállamok ellenőrző rendszereiben, amelyek felszámolása több erőfeszítést és időt igényel a tagállamok részéről, a Bizottság **cselekvési terveket** dolgoz ki az érintett tagállamok számára. A 2015–2019-es időszakban a Bizottság 9 új cselekvési tervet dolgozott ki[51], míg ugyanebben az időszakban a 2015 előtt elindított 8 cselekvési tervből 6 befejeződött[52]. 2019 végén 11 tagállamban hajtottak végre cselekvési tervet[53], 2020-ban pedig 4 új cselekvési terv megvalósítása kezdődött meg[54]. A 15 folyamatban lévő cselekvési terv a következőkkel foglalkozik: i. a fogásnyilvántartási rendszerben azonosított hiányosságok; ii. a szankcionálási rendszerek; iii. a kockázatkezelési

[49] Írország.

[50] Horvátország.

[51] Belgium, Horvátország, Ciprus, Észtország, Finnország, Görögország, Olaszország, Málta, Hollandia.

[52] Bulgária, Olaszország, Lettország, Málta, Románia, Spanyolország.

[53] Belgium, Horvátország, Ciprus, Észtország, Finnország, Franciaország, Görögország, Olaszország, Málta, Hollandia, Portugália.

[54] Bulgária, Románia, Szlovénia, Svédország.

eljárás; iv. a számítógépes adatellenőrző/automatikus keresztellenőrző rendszerek; valamint v. a nyomonkövethetőségi követelmények.

Végezetül, a Bizottság a 2015–2019-es időszakban három, tagállamok elleni **kötelezettségszegési eljárást** indított. Ezek az eljárások a következőkre vonatkoztak: i. a NAFO-vizeken halászó flották ellenőrzése[55]; ii. a pontrendszer megvalósítása[56]; valamint iii. a kizárólagossági rendelkezés betartása és a nyugat-afrikai halászflotta ellenőrzése[57]. Ezen eljárások közül kettőt 2019-ben és 2020-ban lezártak[58], míg 1[59] még folyamatban van. A fogásnyilvántartási és mérlegelési rendszernek való megfeleléssel kapcsolatban 2014-ben indított kötelezettségszegési eljárás még nem zárult le[60]. 2020-ban a Bizottság további 3 kötelezettségszegési eljárást indított: Egyet a kékúszójútonhal-halászatban részt vevő halgazdaságok ellenőrzésével[61] és kettőt a fogásnyilvántartási és mérlegelési rendszerrel[62] kapcsolatban.

Az egyik kötelezettségszegési eljárás az ETHA ellenőrzési forrásainak előzetes felfüggesztéséhez vezetett, míg a balti-tengeri lazachalászattal kapcsolatos ellenőrző látogatások nyomán egy tagállam tekintetében visszafizetésre vonatkozó végrehajtási határozat[63] született.

4. Halászati ellenőrzés, valamint a közös halászati politika és az ETHA végrehajtása

Az ellenőrzési rendelet a közös halászati politika végrehajtásának egyik fő pillére, mivel meghatározza a fogások bejelentésére vonatkozó szabályokat. Ezek a szabályok elengedhetetlenek az évente elfogadott fogási korlátok betartásának ellenőrzéséhez. A 2015–2019-es időszakban a Bizottság egyszerűsítette a kvótaátadások lebonyolítására vonatkozó jogi eljárást. A tagállamok által a jelentéstételre fordított források fejlesztése mellett ez az egyszerűsített jogi eljárás azt eredményezte, hogy a kvótaátadási rendszer átláthatóbbá és hatékonyabbá vált. Mindazonáltal további munkára van szükség a nemzetközi megállapodások keretében végrehajtott átadásokra és levonásokra vonatkozó jelentéstétel javítása érdekében, mivel ezt a jelentéstételt időnként következetlenségek jellemzik.

Az ETHA támogatja az uniós halászati ellenőrzési rendszer végrehajtását[64]. Az ETHA keretében a tagállamok együttesen 567,9 millió EUR-t különítettek el ellenőrzési és végrehajtási műveletekre a 2014–2019-es időszakban. 2019 végéig a tagállamok

[55] Portugália.

[56] Írország.

[57] Olaszország.

[58] Olaszország és Portugália.

[59] Írország.

[60] Dánia.

[61] Málta.

[62] Belgium és Hollandia.

[63] HL L 56., 2020.2.27., 1. o.

[64] HL L 149., 2014.5.20, 1. o.

375,8 millió EUR összegű kiadásokra vállaltak kötelezettséget[65], ami az ETHA ezen intézkedésekre tervezett teljes költségvetésének 66,2 %-át teszi ki. A beruházások számos fajtája közül a három legfontosabb a következő volt: i. technológia beszerzése, üzembe helyezése és fejlesztése; ii. járőrhajók, repülőgépek és helikopterek korszerűsítése és beszerzése; valamint iii. működési költségek. A beruházásoknak ez a három fajtája együttesen az összes kötelezettségvállalás 70 %-át kötötte le. Meg kell jegyezni, hogy bár az az uniós prioritás, amelyhez az ellenőrzés tartozik (3. uniós prioritás – „A közös halászati politika végrehajtásának előmozdítása"), az összes halászati alap közül a legmagasabb felhasználási aránnyal rendelkezik, a 46,8 %-os felhasználási arány abszolút értékben még mindig alacsony, és a Bizottság reméli, hogy a 2021 és 2027 közötti időszakban javul mind a jelenlegi ETHA, mind az új ETHAA végrehajtása. Ezzel összefüggésben iránymutatásokat nyújtottak az ETHAA programozásához[66], és potenciális költségvetési kiadásokat különítettek el „a halászat végrehajtásának és ellenőrzésének javítására, valamint az adatszolgáltatásra", beleértve a hatékony és innovatív halászati nyomonkövetési technológia fejlesztését és megvalósítását is[67].

5. A tagállamokkal, az EFCA-val és a harmadik partnerekkel nemzetközi fórumokon folytatott koordináció

A halászati ellenőrzési rendszer hatékony és eredményes alkalmazásához a tagállamok, a Bizottság és az EFCA közötti folyamatos kapcsolatra és együttműködésre van szükség. Ezenkívül nemzetközi szintű együttműködésre is szükség van a nem uniós országokkal és a regionális halászati gazdálkodási szervezetekkel.

A Bizottság a **halászati ellenőrzéssel foglalkozó szakértői csoport** keretében rendszeresen megvitatja az ellenőrzési rendelet végrehajtását a tagállamokkal és az EFCA-val. A végrehajtással kapcsolatos kérdések megtárgyalására a **megfeleléssel foglalkozó szakértői csoport** keretében, az informatikai fejlesztések és azok megvalósításának megbeszélésére az **elektronikus jelentéstételi rendszerrel és az adatkezeléssel foglalkozó szakértői csoport** keretében kerül sor.

Uniós szinten **a Bizottság és az EFCA** szorosan együttműködik a halászati ellenőrzési rendszer helyes végrehajtásának biztosítása érdekében, információkat és adatokat cserélnek, valamint részt vesznek a különböző halászati ellenőrzési találkozókon. A Bizottság különösen a következőkben vesz részt: i. a regionális ellenőrzési szakértői csoportok és az

---

65 https://ec.europa.eu/oceans-and-fisheries/news/eu-funding-fisheries-aquaculture-and-processing-sectors-how-have-member-states-used-it-2020-12_en

66 SWD(2020) 206 final -, Melléklet.

67 A végrehajtással és ellenőrzéssel kapcsolatban javasolt beruházások közé tartoznak a következők: i. a kirakodási kötelezettség ellenőrzése és nyomon követése; ii. a mérlegelés ellenőrzése; iii. tengerfelügyelet; iv. a kisüzemi flotta nyomon követhetősége, nyomon követése és ellenőrzése; v. és a motor ellenőrzése. Az egyéb javasolt beruházások közé tartozik az elektronikus távellenőrzés, beleértve a következőket: i. CCTV; ii. automatikus felismerő szoftver; iii. drónok; iv. nagy felbontású műholdas képek; v. blokklánc-technológia; vi. kézi ERS; valamint vii. a motor teljesítményének folyamatos ellenőrzésére szolgáló berendezések és rendszerek.

EFCA által a közös alkalmazási terv végrehajtása érdekében szervezett tevékenységek; valamint ii. az elektronikus vizsgálati és felügyeleti jelentésekkel foglalkozó munkacsoport.

Az EU az óceánpolitikai irányítás globális vezetőjeként és a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászat elleni küzdelem élharcosaként tevékenyen hozzájárul a jobb óceánpolitikai irányításhoz, beleértve az ellenőrzési intézkedéseket is. A nemzetközi óceánpolitikai irányítási menetrenddel[68] összhangban a **Bizottság szorosan együttműködik partnereivel a világ minden tájáról**, például regionális halászati gazdálkodási szervezetekkel[69] és nemzetközi szervezetekkel[70]. A Bizottság ezenkívül kétoldalú együttműködést folytat azokkal a nem uniós országokkal, amelyek halászati megállapodást[71] kötöttek az EU-val, valamint a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászatról folytatott párbeszédek keretében[72] a következők érdekében: i. a halászati előírásoknak való megfelelés biztosítása; ii. a halászati ellenőrzésre és adatcserére vonatkozó legújabb előírások alkalmazása[73]; valamint iii. a meg nem felelés eseteinek megfelelő nyomon követése.

6. Következtetés

A halászat ellenőrzése alapvető fontosságú a közös halászati politika célkitűzéseinek megvalósításához és a piaci szereplők közötti egyenlő versenyfeltételek biztosításához. A 2015–2019-es időszakban a tagállamok előrehaladást értek el az ellenőrzési rendelet végrehajtása terén. Az előrelépés a következőket foglalja magában: i. korszerűbb ellenőrzési módszerek, beleértve a hajómegfigyelési rendszer és az elektronikus jelentéstételi rendszer fokozott használatát a halászhajók nyomon követésére, ellenőrzésére és bejelentésére; és ii. a halászati adatok automatikus keresztellenőrzése. A tagállamok arra is törekedtek, hogy javítsák szankcionálási rendszereiket, bár e szankcionálási rendszerek megvalósításának szintje eltérő a tagállamokban, és ez egyenlőtlen versenyfeltételeket teremt. A Bizottság és az EFCA segített a tagállamoknak a következőkben: i. új informatikai eszközök kifejlesztése; ii. kockázatértékelési módszereik harmonizálása; valamint iii. operatív szintű koordináció. Emellett az ETHA végrehajtása pénzügyi támogatást biztosított az ellenőrzéshez azáltal, hogy támogatást nyújtott a technológiák beszerzéséhez, telepítéséhez és fejlesztéséhez, valamint az ellenőrzési módszerek korszerűsítéséhez a tagállamokban.

---

68 https://ec.europa.eu/oceans-and-fisheries/ocean/international-ocean-governance_en A menetrend 7. Intézkedése a következőre szólít fel: „A jogellenes halászat elleni küzdelem és az óceánban található élelmiszerforrásokkal való fenntartható gazdálkodás erősítése világszerte”. https://ec.europa.eu/oceans-and-fisheries/ocean/international-ocean-governance_en

69 https://ec.europa.eu/oceans-and-fisheries/fisheries/international-agreements/regional-fisheries-management-organisations-rfmos_en

70 https://ec.europa.eu/oceans-and-fisheries/fisheries/international-agreements_en

71 https://ec.europa.eu/oceans-and-fisheries/fisheries/international-agreements/sustainable-fisheries-partnership-agreements-sfpas_en

72 https://ec.europa.eu/oceans-and-fisheries/fisheries/rules/illegal-fishing_en

73 Az uniós erőfeszítéseknek köszönhetően a NEAFC 2018 novemberében elfogadta az adatcserére vonatkozó FLUX-szabványt. A Bizottság különböző kétoldalú fórumokon is tárgyalásokat kezdett az ENSZ/FLUX szabvány bevezetéséről, többek között Norvégiával és a Feröer szigetekkel.

A jelentős javulás ellenére továbbra is hiányosságok tapasztalhatók az ellenőrzési rendelet alkalmazása terén. Ezek a következőkben fedezhetők fel: i. a motorteljesítmény ellenőrzésére és vizsgálatára vonatkozó rendelkezések; ii. mérlegelés; iii. kirakodási kötelezettségek; iv. a külső vizeken halászó flották ellenőrzése; valamint v. szankcionálás. Az elkövetkező években a Bizottság ezen intézkedések további végrehajtására fog összpontosítani. A Bizottság – Ursula von der Leyen elnök Virginijus Sinkevičius biztosnak átadott megbízólevelével összhangban – folytatja a közös halászati politika érvényesítésével és teljes körű végrehajtásával, valamint a hatékony ellenőrzéssel és végrehajtással kapcsolatos munkát is[74]. Ezen túlmenően a Bizottság: i. ellenőrizni fogja a nyomonkövethetőségre vonatkozó rendelkezések alkalmazását a „termelőtől a fogyasztóig” stratégiával összhangban; ii. igazolni fogja a halászati erőkifejtési rendszerek ellenőrzését; valamint iii. előmozdítja az ellenőrzésre alkalmazott intelligens technológiák tesztelését és fejlesztését az európai zöld megállapodással összhangban. Végezetül, a Bizottság az EFCA-val együtt tovább fog dolgozni a következők érdekében: i. a kirakodási kötelezettségnek való megfelelés értékelésére vonatkozó módszerek kidolgozása; valamint ii. a mérlegelésre vonatkozó mintavételi tervek végrehajtása során alkalmazott módszerek harmonizálása. Ami a halászati ellenőrzési rendszer felülvizsgálatát illeti, a Bizottság továbbra is együttműködik a Tanáccsal és a Parlamenttel a jelenlegi szabályok megerősítése, korszerűsítése és egyértelműsítése érdekében.

[74] https://ec.europa.eu/commission/commissioners/sites/comm-cwt2019/files/commissioner_mission_letters/mission-letter-sinkevicius-2019-2024_en.pdf